

L'esquerra en cerca de la identitat perduda

El tomb al centre del PP, més de paraula que de fet, a partir d'un aparell propagandístic manejat amb mestraje d'experts en màrqueting, ha desconcertat l'esquerra en general i la socialdemocràcia *light* en particular, ja per si mateixa sumida en una desorientació profunda després de les successives derrotes electorals. Els processos interns i externs del PSPV són un calc dels esdevinguts a Madrid. A vegades precedeixen els episodis de la Villa y Corte; d'altres, en metabolitzen les conseqüències. L'apartat electoral ho exemplifica. El 1983, Joan Lerma guanyà els comicis al País Valencià després de passar-li el testimoni Felipe González, vencedor per KO mesos abans. Dotze anys després, Lerma perdé el Consell, signe inequívoc que Felipe González havia d'anar preparant el trasllat de la Moncloa. (La cosa es repeteix amb el PP, d'Aznar a Zaplana, en una mena de destí inamovible, de fatalisme històric, convocat el destí a reproduir metòdicament l'esquema causal entre Madrid i València.) De la mateixa manera, i acabada l'hegemonia socialista, les estructures que reproduïen la crisi del partit primer i els senyals que de revitalització s'emeten avui pareixen marcats per un mateix codi genètic, per descomptat clonat. La descomposició del PSOE i la degradació del PSPV corren paral·leles, com les vides del clàssic, si bé un observador meticulós, expert en pràctiques microscòpiques, podria furgar en els matisos. Pitjor per a ell. Perquè el fet és que la desmembració del postfelipisme, a penes conclosa amb l'entrada del nou equip encapçalat per

Rodríguez Zapatero, significa al País Valencià, en data i hora, l'obertura de la crisi del postlermisme, cinc anys de calvari, sang i crucifixions –o bé de congressos anul·lats i imposició de gestores amb Ciprià Ciscar manipulant els fils des de Madrid– que ha acabat on van co-

dents que arrossega el partit: el seu aïllament social, atrapat per les impureses de l'endogàmia, i la falta de lideratge sòlid. La renovació programàtica –amb un més que acusat embolcall valencianista que no deu haver alegrat, precisament, el BNV de Pere Mayor– els esquemes

mençar: en la transició postlermista, amb Joan Ignasi Pla de secretari general –avortat el seu primer i efímer lideratge des de Madrid– i amb Lerma com a referent de la majoria natural sorgida del congrés d'Alacant, apartats ja del poder els seguidors de Ciprià Ciscar.

L'executiva encapçalada per Ignasi Pla, que inhala els aires renovadors de Zapatero –calcat també el sistema d'elecció del lideratge–, i en la qual ha inclòs una bona porció de relleu generacional com aquell, va obtenir el 75% de suports en el congrés d'Alacant del setembre, un suport majoritari que pot establir l'organització però que no aclareix les dues grans assignatures pen-

orgànics substituïtoris de l'anterior etapa són condicions necessàries però no suficients per a la revitalització del primer partit de l'oposició, única alternativa per desbancar el Partit Popular del govern de la Generalitat.

De moment, els llaços que mantenia el PSPV des de la transició amb els col·lectius socials i acadèmics, i que van baixar d'intensitat des de les prepotències de les majories absolutes, són avui nuls, i la reconstrucció de les relacions amb els agents socials no es presenta com una tasca de fàcil solució. I el nou líder, Joan Ignasi Pla, té per davant un llarg camí per consolidar-se primer i cobrar autoritat moral després, si desitja, com ha

anunciat, proposar-se com a candidat a la Generalitat. Conscient Pla que l'autoritat moral s'adquireix exercint un protagonisme social i recuperant la veu perduda de l'oposició i no tancant-se en les maniobres orquestrals de l'interior del partit.

Un partit que ha encarat la nova etapa a partir d'allò que se n'ha dit l'oposició tranquil·la. Sembla inevitable, en Pla, Zapatero i fins i tot en Maragall, conduir-se per plantejaments pactistes i desterrar posicions crispades en avançar, tots junts i en unió, cap a l'hàbitat comú del centre, terra promesa i paradís electoral de les classes mitjanes, coneixedors els socialistes que aquest segment social és decisiu, que lleva i posa governs, i que així sembla reclamar-lo. El mateix secretari general així ho va reconèixer hores després de la seua elecció: "el PSPV no és prou de centre". La recerca del centre, camp de batalla dels dos partits majoritaris, porta també aparellada la confecció d'acords amb l'adversari des de l'esperit d'assossec polític, perquè s'ha estès la idea que una oposició tremendista i alterada elabora missatges contraproductius per a l'organització política que els emet. Lloable intenció, per descomptat, però d'impossible compliment en el cas valencià, per la mateixa natura i conducta del govern d'Eduardo Zaplana, les trampes del qual en l'acció o en la dialèctica són constants i provenen més del manifest polític que de la política pròpiament dita, una estratègia quotidiana que pertorba l'opció d'encarar un debat normalitzat.

Bloc i EUPV. En l'àmbit dels partits parlamentaris i extraparlamentaris que alcen les banderes cap a l'esquerra nacionalista –més o menys esquerra, més o menys nacionalista– el Bloc Nacionalista Valencià ha llançat la proposta del Tercer Espai, casa comuna cridada a cobrir aquesta àrea sociològica que desallotja tant el PP com el PSPV. Una oferta d'integració, la del Tercer Espai, dirigida sobretot cap a Esquerra Unida i els seus grups satèl·lits –Esquerra i País, per exemple– però que conté en les entranyes un regal enverinat per al partit de Ribó. EU busca la identitat perduda després de les crisis provocades pels desas-

trosos resultats electorals, i la iniciativa del Bloc, paradoxalment, l'ha portat a accentuar el seu vessant nacionalista amb l'objectiu d'arrapar el territori potencial del Bloc (cent mil vots, vot amunt, vot avall, en les darreres eleccions en coalició amb Els Verds i Valencians pel Canvi –fórmula maragalliana adaptada al País Valencià). Considerant el fracàs estrepitos del pacte entre el PSOE i Izquierda Unida en l'avantsala de les darreres eleccions –que al País Valencià es va traduir en un altre fracàs paral·lel, vist que no va fructificar una Entesa a la catalana–, el termini fixat per firmar un acord de col·laboració entre BNV i EU ben bé podria brotar aquesta

La nova executiva del PSPV té un suport majoritari de les bases que pot estabilitzar l'organització, però no soluciona l'aïllament social ni la falta de lideratge sòlid.

primavera en cas que el temps no ho impedesca, que sembla que sí, i les estratègies polítiques de tots dos partits resulten homologables, que sembla que no (Esquerra Unida i la renovada Esquerra Republicana del País Valencià han mantingut converses, per si les mosques). En tot cas, tres anys abans de les pròximes eleccions es presumeix un temps més que prudencial per no repetir la història d'un fracàs –el d'Almunia i Frutos a Madrid; el de Ribó, Mayor i Diego Macià a València– i un termini suficient per advertir la utopia o la realitat d'una trobada representada bé pel desig legítim d'ambdós grups de generar una convergència que possibilita sumes elec-

torals –en el cas del BNV es concreta en l'obtenció de representació parlamentària botant la barrera del 5%– a l'empara de posicions –i conviccions– coincidents.

Mentrestant, el BNV intenta seguir els passos del BNG de Beiras sense que les condicions estructurals li siguen favorables –fins el moment al BNV li falta un sector empresarial, malgrat els flirteigs amb els petits productors, identificat amb els seus interessos, un horitzó necessari per a tot partit amb ànsies de creixement– i sense que haja sabut o pogut resoldre les condicions conjunturals que li servia en safata la profunda crisi del socialisme valencià dels darrers anys en una estratègia que passava, a l'estil de Galícia, per acostar el seu discurs –almenys en les polítiques socials– al del PSPV a fi d'ocupar part del seu pastís sociològic. Vençut el temps de l'osmosi política, donada la presumible recuperació del PSPV, el Bloc apareix dispers en el seu territori interclassista sota la pretensió d'absorbir les restes del naufragi de l'extraparlamentària i regionalista Unió Valenciana, de clar perfil conservador.

A tres anys de les pròximes eleccions, amb un PSPV que inicia l'eixida de la greu crisi que l'ha mantingut fora de joc, amb una EU amb les costants vitals en la UCI i amb un Bloc amb l'objectiu immediat d'aconseguir passar la barrera del 5% per obtenir representació parlamentària, l'esquerra habita en la cruïlla. Enfront, el PP, amb la solidesa que li atorga l'actual majoria absoluta, es permet fer amb l'esquerra jocs de saló: transportar-los a la seua agenda política i als anunciats compromisos que no va poder tancar en la legislatura anterior. El PSPV ha entrat al drap en els temes de consens, en la constitució de l'Acadèmia de la Llengua o en la reforma de l'Estatut d'Autonomia, bandejant les crítiques cap a polítiques socials regressives, vertader eix cardinal de la seua naturalesa –el manteniment de l'estat del benestar enfront dels avenços de les apostes privatitzadores del PP– i baula obligada per connectar amb els problemes reals dels ciutadans i trobar-se amb els vots.

Jesús Civera